

VILNIAUS DIDŽIOSIOS SINAGOGOS IR SINAGOGOS KIEMO ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI

ARCHAEOLOGICAL RESEARCH OF THE GREAT SYNAGOGUE & SHULHOYF OF VILNA (VILNIUS)

2019 m. liepos 1 – 19 d. / July 1 – 19, 2019

Geros valios fondas
Good Will Foundation
קרן רצון טוב

KULTŪROS PAVELDO
IŠSAUGOJIMO PAJĖGOS

Archeologinių tyrimų eiga

Didžiosios sinagogos archeologiniai tyrimai pradėti 2011 m. Tais metais lokalizuota Didžiosios sinagogos pastato vieta, 2016–2018 m. surasti žydų bendruomenei priklausiusių viešųjų pirčių pastato mūrų fragmentai, dviejų mikvių (ritualinių baseinų) vietos, atidengta Bima (centrinė religinių apeigų vieta). 2019 m. tyrimų tikslas – tęsti Didžiosios sinagogos liekanų tyrimą, atidengiant Aron kodešą (Toros rinkinių saugojimo vietą).

Development of Archaeological Research

The archaeological research of the Great Synagogue began in 2011 when the remains of the Great Synagogue were first located. In 2016-2017, remnants of the public bathhouse of the Jewish community of Vilnius and two Mikves (ritual baths) were exposed. The major result of the excavation in 2018 was the exposure of the Bimah, and the work in 2019 will include expansion of this excavation, with further activity to reveal the Aron Kodesh and the walls of the Great Synagogue.

Tyrėjų grupė / Research Team

Dr. Jon Seligman – Israel Antiquities Authority /
Izraelio senienų tarnyba

Zenonas Baubonis, Dr. Gintautas Zabiela, Justinas Račas –

VšĮ „Kultūros paveldo išsaugojimo pajėgos“, Lietuva

Prof. Richard Freund – Maurice Greenberg

Center for Judaic Studies,

University of Hartford / Maurice'o Greenbergo

judaistikos studijų centras,

Hartfordo universitetas, JAV

Prof. Harry Jol – University of Wisconsin-Eau Claire /

Viskonsino-O Klero universitetas, JAV

Prof. Philip Reeder – Duquesne University / Diukeino universitetas, JAV

Istorinė raida

Mūrinė renesanso-baroko stiliaus Vilniaus Didžioji sinagoga pastatyta XVII a. iki tol čia stovėjusios medinės sinagogos vietoje. Ilgainiui šalia Didžiosios sinagogos susiformavo viešas miesto žydų gyvenimo centras, susidedantis iš 12 kloizų (mažų studijoms skirtų sinagogų), bendruomenės centro ir pirčių pastato su mikvėmis (ritualiniais baseiniais). Pastatai sudarė dviejų kiemų kompleksą, vadinamą Shulhoyf. 1903 m. tarp Didžiosios sinagogos ir Žydų gatvės pastatyta M. Strašuno biblioteka. Per Antrąjį pasaulinį karą Didžioji sinagoga ir kiti komplekso Shulhoyf pastatai stipriai apgriauti. 1955–1957 m. pastatų liekanos sulygintos su žeme. 1964 m. Didžiosios sinagogos vietoje pastatytas mūrinis vaikų lopšelis-darželis.

Historical Summary

The brick Great Synagogue of Vilna (Vilnius) was built in the 17th century in the Renaissance-Baroque style to replace a wooden synagogue built on the same site a century earlier. Over time the synagogue developed into the communal centre of Jewish life of the city and was surrounded by 12 kloyzen (small study synagogues), the administrative centre of the community and a bathhouse which contained the Mikve (ritual baths), all situated around two courtyards known as the Shulhoyf. In 1903 the important Strashun rabbinical library moved to a new building erected between the Great Synagogue and Žydų Street. During the Second World War, the Great Synagogue and the Shulhoyf buildings were severely damaged. Between 1955 and 1957 the remains were demolished and in 1964 a brick kindergarten was built over the site of the Great Synagogue.